

DANSK

Tekstretninger

REFERATER

Velkommen til School To Go og dagens undervisning!

Dette er et forløb i faget "Dansk" om "Tekst-retninger" i tre episoder, med de tre temaer: "Fortællinger og Noveller", "Boganmeldelser", og til sidst Referater". Der vil både være lytte-tekster og øvelser i episoderne.

Introduktion

Ved du, hvad et referat er? Et referat er næsten som at lave en skattekort over en bog eller en historie, du har læst. Forestil dig, at du går på opdagelse i en bog fuld af eventyr, spændende personer, og magiske steder. Når du har været på eventyr, vil du måske gerne fortælle dine venner eller din familie om det, men uden at skulle fortælle dem hver eneste lille detalje. Her kommer referatet ind i billedet!

Et referat hjælper dig med at fortælle de vigtigste ting fra historien, så andre hurtigt kan få en idé om, hvad den handler om, og hvorfor den er så spændende eller interessant. Det er som at fortælle om din yndlingsdel af eventyret, uden at man behøver at sidde og læse hele bogen.

Når du skriver et referat, er det lidt som at være en detektiv. Du skal holde øje med ledetråde i historien, som fortæller dig, hvad der er super vigtigt. Det kunne være noget, en af personerne i bogen gør, som ændrer alt, eller måske et magisk øjeblik, der løser et stort problem. Du skal tænke over, hvad der får historien til at bevæge sig fremad, og hvad der gør, at du ikke kan lægge bogen fra dig.

Men husk, et referat er også som at have en hemmelighed. Du vil ikke fortælle for meget, så dem, der lytter til dit referat, stadig har overraskelser at se frem til, hvis de beslutter sig for at læse bogen selv. Det betyder, at du skal være lidt hemmelighedsfuld og ikke røbe de store twists eller slutningen.

Og ved du hvad det bedste er? Når du laver et referat, lærer du også selv historien bedre at kende. Det er fordi, du tænker over, hvad der virkelig betyder noget i det, du har læst. Det kan endda hjælpe dig med at opdage ting, du ikke lagde mærke til før.

Så næste gang du har læst en fantastisk bog, prøv at lave et referat. Tænk over de vigtigste dele, vær en lille smule hemmelighedsfuld, og del dit eventyr med andre. Det er en super måde at dele de historier, du elsker, og måske endda få dine venner og familie til at elske dem lige så meget som dig. Er du klar til at blive en mester i at lave referater? Jeg ved, du kan gøre det!

Læringsmål

- Jeg skal kunne identificere de vigtigste begivenheder i en historie.
- Jeg skal kunne skrive et kort referat af en historie, jeg har læst.
- Jeg skal kunne skelne mellem hovedideer og sekundære ideer i en tekst.
- Evaluering: "Jeg skal kunne vurdere, om et referat effektivt opsummerer en tekst.

Hvad er et referat, og hvorfor skriver vi dem?

Et referat er som når du fortæller din ven om en film du har set, men kun bruger et par sætninger til det. Du fortæller de allervigtigste ting, der skete i filmen, så din ven kan forstå, hvad filmen handler om, uden at du behøver at gennemgå hver eneste scene. På samme måde er et referat en meget kort version af en bog eller en historie, du har læst. Det fortæller om de mest betydningsfulde dele, så nogen, der læser dit referat, kan få en god idé om, hvad bogen eller historien handler om.

Vi skriver referater af flere årsager. Først og fremmest hjælper det os selv med at huske, hvad vi har læst. Når du laver et referat, tænker du over historien og beslutter,

hvad der er mest vigtigt. Det er en god måde at sikre, at du virkelig forstår historien og kan huske de vigtigste dele af den.

Referater er også super gode til at dele information med andre. Måske har din ven ikke tid til at læse hele bogen, men er nysgerrig på, hvad den handler om. Dit referat kan give dem en hurtig oversigt, så de ved, om det er en bog, de selv vil læse. Det er lidt som at give dem en smagsprøve på bogen.

Endelig er referater også nyttige, når vi skal diskutere bøger med andre. Hvis din klasse taler om en bog, du alle sammen har læst, hjælper et referat med at holde alle på samme side og gør det lettere at tale om de vigtigste temaer og begivenheder i bogen.

Eksempel på et referat: Forestil dig, at du har læst en bog om en dreng, der finder et magisk kort, der fører ham på en skattejagt. På hans eventyr møder han nye venner, løser gåder og lærer vigtige lektioner om mod og venskab. Et referat af denne bog kunne være: "I 'Jakobs magiske eventyr' følger vi Jakob, der finder et gammelt kort, der starter en spændende skattejagt. Med hjælp fra sine venner overvinder Jakob udfordringer og lærer vigtigheden af mod og venskab. Sammen finder de skatten og opdager, at det største eventyr er deres venskab."

Så, et referat er en fantastisk måde at fange essensen af en historie på, hjælpe os selv og andre med at huske og forstå vigtige punkter, og dele vores læseoplevelser. Og det bedste ved det? Ved at skrive referater bliver du bedre til at tænke over og forstå alle de historier, du støder på.

Hvordan afgør vi, hvad der er vigtigt i en tekst, når vi skal skrive et referat?

At finde ud af, hvad der er vigtigt i en tekst, når du skal skrive et referat, er lidt som at være en skattejæger. Du leder efter de gyldne detaljer, der fortæller dig mest om skatten – i dette tilfælde, historien eller teksten, du har læst. Her er nogle tips til, hvordan du kan blive en mester i at finde de vigtigste punkter:

1. Find hovedideen

Forestil dig, at hovedideen er som historiens hjerte. Det er det, hele historien handler om. Prøv at tænke over, hvad forfatteren vil fortælle os med denne historie. Hvis du læste en bog om en dreng, der bygger en tidsmaskine, kunne hovedideen være eventyret ved at rejse i tiden eller vigtigheden af at være tilfreds med nutiden.

2. Se efter vigtige begivenheder

Vigtige begivenheder er som skattens største diamanter. Det er de dele af historien, hvor der sker noget stort, som ændrer tingene eller hjælper historien med at bevæge sig fremad. Måske drengen i vores tidsmaskine-historie rejser til fortiden og laver en

stor fejl, som han så skal rette op på. Det er en vigtig begivenhed, fordi den viser, hvad han lærer af sin rejse.

3. Tænk over centrale karakterer

Centrale karakterer er som de mennesker, der bærer skatten. De er de vigtigste personer i historien, dem historien virkelig handler om. I en historie om en tidsrejsende dreng, er han naturligvis en central karakter. Tænk over, hvad disse karakterer gør, og hvordan de ændrer sig. Det er vigtigt for at forstå hele historien.

4. Spørg "Hvorfor er det her vigtigt?"

Når du finder en del af teksten, du overvejer at inkludere i dit referat, spørg dig selv: "Hvorfor er det her vigtigt?" Hvis det hjælper dig med at forstå hovedideen, karaktererne bedre, eller hvis det er en af de vigtige begivenheder, der skubber historien fremad, så er det sandsynligvis vigtigt at have med.

Eksempel

Lad os sige, du læser en historie om en pige, der lærer at flyve. Du finder ud af, at hovedideen er at tro på sig selv. En vigtig begivenhed kunne være det første øjeblik, hvor pigen faktisk flyver. Den centrale karakter er naturligvis pigen selv. Så, når du skriver dit referat, vil du sørge for at fortælle, at det er en historie om en pige, der lærer at tro på sig selv og overvinder frygten for at fejle, hvilket kulminerer i det øjeblik, hun flyver.

At finde ud af, hvad der er vigtigt, og inkludere det i dit referat, er din måde at vise skatten frem, du har fundet i historien. Ved at følge disse trin, bliver du supergod til at skrive referater, der fanger essensen af enhver tekst!

Hvordan holder vi et referat kort og præcist?

Når du skriver et referat, er det lidt som at pakke en rygsæk til en dagstur. Du vil kun medbringe det mest nødvendige, så rygsækken ikke bliver for tung, og du stadig har alt, hvad du behøver for dagen. På samme måde, når du laver et referat, vil du kun inkludere de vigtigste ting fra historien, så det bliver let og overskueligt at forstå. Her er nogle tips til, hvordan du kan holde dit referat kort og præcist:

1. Vælg kun det vigtigste

Tænk over, hvad der virkelig betyder noget i historien. Hvis du læser en bog om en astronaut, der rejser til Månen, er det vigtigste måske, hvorfor han rejser dertil, og hvad der sker på Månen. Du behøver ikke at fortælle om hver eneste lille detalje, som hvad astronauten spiste til morgenmad, medmindre det er vigtigt for historien.

2. Brug korte sætninger

Når du skriver dit referat, prøv at bruge korte og klare sætninger. Det hjælper med at gøre dit referat nemmere at læse og forstå. For eksempel, i stedet for at sige "Astronauten, som var meget spændt på sin første rejse til Månen, hvor han skulle udføre vigtige videnskabelige eksperimenter for at lære mere om Månen," kan du sige "Astronauten rejste til Månen for at lave videnskabelige eksperimenter."

3. Spring unødvendige detaljer over

Nogle detaljer er interessante, men de er ikke alle nødvendige for at forstå historien. Hvis det ikke ændrer noget ved den overordnede historie, eller hjælper med at forstå de vigtigste punkter, kan du sandsynligvis springe det over. Spørg dig selv, "Skal jeg vide dette for at forstå historiens hovedide?"

4. Opsummer, ikke fortæl

Et referat handler om at give en oversigt, ikke om at fortælle hele historien igen. Prøv at fokusere på at sammenfatte de store begivenheder eller ideer i stedet for at gå ind i detaljer med hver enkelt scene eller samtale.

Eksempel

Forestil dig, du laver et referat af en historie om et barn, der bygger en fuglekasse. I stedet for at beskrive hvert skridt og alle materialerne barnet bruger, kan du sige: "Barnet bygger en fuglekasse for at hjælpe fuglene med et sted at bo. Han lærer om værktøj og teamwork."

Ved at følge disse tips kan du lave et referat, der er kort og præcist, og som stadig fortæller de vigtigste dele af historien. Husk, dit referat skal være som en let rygsæk, klar til en eventyrdag, med kun det aller mest nødvendige indeni.

Lad os lave et referat af en kendt historie eller bog.

At lave referater af historier er en god måde at øve os på at finde og fortælle om de vigtigste dele af en historie. Lad os prøve med to kendte eventyr af H.C. Andersen, "Den grimme ælling" og "Fyrtøjet".

Referat af "Den grimme ælling"

I "Den grimme ælling" bliver et ælling født i en bondegård, som ser meget anderledes ud end sine søskende. De andre dyr på gården gør nar af ællingen fordi den ser anderledes ud, hvilket får den til at føle sig meget ulykkelig. Ællingen forlader gården og gennemgår mange udfordringer og møder mange forskellige dyr på sin rejse. Til sidst, efter en lang og kold vinter, vokser ællingen op og bliver til en smuk svane. Den indser, at den aldrig har været en ælling, men en svane hele tiden. Historien slutter med, at svanen bliver accepteret og beundret af alle, inklusive dem, der engang gjorde nar af den.

Referat af "Fyrtøjet"

"Fyrtøjet" handler om en soldat, der møder en gammel heks, da han vender hjem fra krigen. Heksen fortæller ham om en stor skat, der ligger gemt i et træ og beder ham hente den. Men hun vil kun hjælpe ham, hvis han også bringer hende et gammelt fyrtøj, hun har glemt i træet. Soldaten finder skatten og fyrtøjet, men beslutter sig for ikke at give fyrtøjet tilbage til heksen og tager i stedet begge dele med sig. Senere opdager han, at fyrtøjet har magiske kræfter og kan tilkalde tre hunde med store øjne, som kan opfylde hans ønsker. Efter at have brugt fyrtøjet og hundene til at blive rig og mægtig, bruger han dem også til at vinde prinsessens hjerte og redde hende fra et tårnværelse. Til sidst bliver soldaten konge, og de lever lykkeligt til deres dages ende.

Disse referater viser, hvordan vi kan tage lange historier og fortælle dem på en meget kortere måde, hvor vi kun fokuserer på de vigtigste begivenheder og hvad historien egentlig handler om. Når du laver et referat, er det som at tegne et kort, der viser vejen gennem historien, så andre hurtigt kan se, hvor den fører hen, uden at de selv behøver at gå hele turen.

Nu er det tid til at lave et par opgaver og tænke over hvad vi lige har lært.

Arbejdsopgaver

1. Lav et referat af din yndlingsbog: "Vælg din yndlingsbog, og skriv et referat, der fortæller om de vigtigste begivenheder. Husk at holde det kort og kun inkludere de vigtigste dele."
2. Referat-kæde: "Arbejd sammen med en partner. Læs en kort historie sammen, og skriv hver jeres referat af den. Sammenlign derefter jeres referater for at se, om I fandt de samme vigtige punkter."
3. Find hovedideen: "Læs en kort historie, og diskuter med en kammerat, hvad I tror, hovedideen er. Skriv derefter en sætning, der opsummerer hovedideen, og brug den som udgangspunkt for jeres referat."
4. Gallerigang af referater: "Efter at have skrevet referater af en historie, hænger vi dem op i klassen. Gå en tur rundt for at læse hinandens arbejde. Vælg et referat, du synes er godt, og forklar hvorfor til klassen."

Når du har svaret på opgaverne, så slutter denne episode.

Her starter ideerne til lærerne:

Ideer til læreren

1. Introduktion til Referater: Start med en fælles læsning af en meget kort tekst, og skriv derefter et referat sammen som klasse. Dette introducerer eleverne til processen og viser, hvordan man vælger, hvad der skal med.
2. Rollespil om Vigtige Punkter: Skab en leg, hvor nogle elever er 'detaljer' fra en tekst, og andre er 'vigtige punkter'. Eleverne skal så 'vælge' hinanden afhængigt af, hvem der skal med i referatet. Dette hjælper med at forstå forskellen på hovedpunkter og mindre vigtige detaljer.
3. Gruppearbejde med Forskellige Tekster: Giv små grupper af elever forskellige korte tekster (eventyr, nyhedsartikler, videnskabelige beskrivelser). Lad hver gruppe lave et referat og præsentere for klassen. Diskutér, hvordan forskellige tekster kræver forskellige tilgange til at lave referater.
4. Peer-Feedback Sessioner: Efter at eleverne har skrevet deres referater, organiser en session, hvor de giver hinanden feedback. Dette opmuntrer til samarbejde og kritisk tænkning.

At arbejde med referater styrker elevernes evne til kritisk tænkning og forståelse, ved at hjælpe dem med at identificere de mest essentielle dele af en tekst og effektivt formidle disse punkter. Disse færdigheder er fundamentale for akademisk succes og livslang læring.